

# DİNİ İÇERİKLİ SOSYAL PAYLAŞIM VE DEĞER YÖNELİMİ

Dr. Ahmet DOĞAN

© Copyright 2020

*Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.*

**ISBN**

978-625-7679-21-3

**Kitap Adı**

Dini İçerikli Sosyal Paylaşım ve Değer Yönelimi

**Yazar**

Dr. Ahmet DOĞAN

**Yayın Koordinatörü**

Yasin Dilmen

**Sayfa ve Kapak Tasarımı**

Akademisyen Dizgi Ünitesi

**Yayıncı Sertifika No**

47518

**Baskı ve Cilt**

Vadi Matbaacılık

**Bisac Code**

REL000000

**DOI**

10.37609/akya.565

**GENEL DAĞITIM**

**Akademisyen Kitabevi A.Ş.**

*Halk Sokak 5 / A*

*Yenişehir / Ankara*

*Tel: 0312 431 16 33*

*siparis@akademisyen.com*

**www.akademisyen.com**

## ÖNSÖZ

Bilimde, teknolojide, toplumsal alanda ve buna bağlı olarak eğitim ve iletişim alanındaki gelişmelerin önemli bir hız kazandığı günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızlı bir toplumsal değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır.

Günlük hayatlarında vaktinin büyük bir bölümünü sosyal ağlara ayıran bireylerin sayısı günden güne artmaktadır. Neredeyse günlük yaşamın vazgeçilmezi haline gelen bu ağların varlığı ile günümüzde sosyalleşme kavramının tanımını yeniden yapmak gerekli hale gelmiştir.

Sosyal medyada paylaşılan öğelerden birisi de dinî içerikli sosyal paylaşımlardır. Hemen her gün sosyal hesaplarımızda gördüğümüz, bazen bu tür paylaşım yapmadığınız zaman veya paylaşımlara sessiz kaldığınızda birtakım eleştiriler alabildiğiniz dinî içerikli paylaşımlar toplumun bir vazgeçilmezi olmuş durumdadır.

Lise öğrencilerinin dinî içerikli sosyal paylaşımları ile değer yönelimleri arasındaki ilişkiyi ele alan bu çalışmada 537 öğrenci üzerinde Schwartz'ın geliştirmiş olduğu değer yönelim ölçeğini kullanarak anket uygulaması yapılmıştır. Böylelikle değişkenler arası farklılıklar belirlenmiş ve analizi yapılmıştır.

Araştırmanın başlangıcından bitimine kadar olan süreçte bana maddi-manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen biricik eşim Esmâ Doğan'a ve çocuklarıma; verilerin toplanmasında ve anket uygulamasında yardımcı olan öğrencilerime teşekkür ederim.

Ahmet DOĞAN



# İÇİNDEKİLER

|                                   |           |
|-----------------------------------|-----------|
| <b>GİRİŞ .....</b>                | <b>1</b>  |
| <b>1. Problem.....</b>            | <b>1</b>  |
| <b>2. Araştırmanın Amacı.....</b> | <b>3</b>  |
| <b>3. Araştırmanın Önemi.....</b> | <b>3</b>  |
| <b>4. Temel Kavramlar .....</b>   | <b>4</b>  |
| 4.1. Din.....                     | 4         |
| 4.2. Eğitim.....                  | 6         |
| 4.3. Din Eğitimi .....            | 8         |
| 4.4. Değer/ler ve Eğitimi .....   | 9         |
| 4.5. İnternet.....                | 10        |
| İnternetin Olumlu Yönleri .....   | 11        |
| İnternetin Olumsuz Yönleri.....   | 12        |
| 4.6. Sosyal Medya.....            | 12        |
| 4.7. Sosyal Paylaşım.....         | 13        |
| <b>1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....</b>   | <b>15</b> |
| 1.1. Sosyal Ağlar/Medya.....      | 15        |
| 1.1.1. Facebook .....             | 16        |
| 1.1.2. Instagram .....            | 17        |
| 1.1.3. WhatsApp .....             | 18        |
| 1.1.4. Twitter .....              | 19        |
| 1.1.5. Youtube .....              | 21        |
| 1.1.6. Blog.....                  | 22        |
| 1.1.7. Wiki .....                 | 23        |
| 1.1.8. Tumblr.....                | 24        |
| 1.1.9. Pinterest .....            | 25        |
| 1.1.10. Flickr.....               | 25        |
| 1.1.11. MySpace .....             | 26        |

|                                                                     |           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.1.12. TikTok .....                                                | 26        |
| 1.2. Sosyal Medya İstatistikleri .....                              | 27        |
| 1.3. Değer Kavramı .....                                            | 43        |
| 1.3.2. Değerlerin Özellikleri .....                                 | 52        |
| 1.3.3. Değerlerin İşlevleri .....                                   | 53        |
| 1.4. Sosyal Paylaşım ve Değer Yönelimi .....                        | 54        |
| <b>2. YÖNTEM .....</b>                                              | <b>61</b> |
| 2.1. Yöntem .....                                                   | 61        |
| 2.2. Araştırmanın Sınırlılıkları .....                              | 61        |
| 2.3. Araştırmanın Sayıtları .....                                   | 62        |
| 2.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem .....                          | 62        |
| 2.5. Araştırmanın Hipotezleri .....                                 | 62        |
| 2.6. Araştırmanın Modeli .....                                      | 63        |
| 2.7. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması .....                    | 64        |
| 2.8. Veri Toplama Aracının Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları ..... | 64        |
| 1.8.4. Verilerin Toplanması .....                                   | 65        |
| 1.8.5. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi .....                 | 66        |
| 3.1. Demografik Bilgiler .....                                      | 67        |
| 3.1.1. Cinsiyete Göre Öğrenci Dağılımları .....                     | 67        |
| <b>3. BULGULAR ve YORUM .....</b>                                   | <b>67</b> |
| 3.1.2. Okudukları Sınıfa Göre Öğrenci Dağılımı .....                | 68        |
| 3.1.3. Öğrencilerin Okudukları Liseler .....                        | 68        |
| 3.1.4. Liseye Giriş Türüne Göre Öğrenci Dağılımı .....              | 69        |
| 3.1.5. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Durumları .....              | 70        |
| 3.2. Kişisel Bilgiler ve Görüşler .....                             | 70        |
| 3.2.1. Öğrencilerin Cep Telefonu/Tablet Sahiplik Durumları .....    | 70        |
| 3.2.2. Öğrencilerin Sosyal Medya/Ağ Kullanım Durumları .....        | 71        |
| 3.2.3. Öğrencilerin Kullanmış Oldukları Sosyal Medya/Ağlar .....    | 72        |
| 3.2.4. Öğrencilerin Sosyal Medyada Geçirdikleri Zaman .....         | 73        |
| 3.2.5. Öğrencilerin Sosyal Medyada Dinî İçerikli Yazı/Resim/Video   |           |

|                                                                                                              |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Paylaşım Durumları.....                                                                                      | 75        |
| 3.2.6. Öğrencilerin Sosyal Medyada Dinî İçerikli Yazı/Resim/Video Paylaşımları Beğenme (Like) Durumları..... | 76        |
| 3.2.7. Öğrencilerin Dinî Gün ve Gecelerde Dinî İçerikli Sosyal Paylaşım Durumları .....                      | 77        |
| 3.2.8. Dinî İçerikli Sosyal Paylaşımların Öğrencilerin Hayatlarını Etkileme Durumu .....                     | 78        |
| 3.2.9. Sosyal Paylaşım Siteleri/Ağlarının Öğrenci Hayatlarındaki Önem Dereceleri .....                       | 79        |
| 3.3. Değer Yönelim Ölçeği İle İlgili İstatistiksel Analizler .....                                           | 81        |
| <b>4. SONUÇ ve ÖNERİLER.....</b>                                                                             | <b>93</b> |
| 4.1. Sonuç .....                                                                                             | 93        |
| 4.2. Öneriler .....                                                                                          | 96        |
| <b>KAYNAKÇA .....</b>                                                                                        | <b>98</b> |



## KAYNAKÇA

- Adam, B.; Katar, M. (2005). *Dinler Tarihi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Akbaba Altun, S. (2003). "Eğitim Yönetimi ve Değerler". *Değerler Eğitimi Dergisi* 1(1), 7-18.
- Akbaş, O. (2004). *Türk Millî Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akgül, M.; Hekimoğlu Toprak, H. (2019). "Sosyal Ağlarda Mahremiyetin Dönüşümü: Instagram Örneği". *Online Academic Journal of Information Technology*.10, 38: 75-114.
- Akıncı, A. (2005). "Hayata Anlam Vermede Dinî Değerlerin ve Din Öğretiminin Rolü". *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(9), 7-24.
- Aktan, E. (2018). *Dijital Kültür ve İletişim*. (ed. V. Çakmak; S. Çavuş). İstanbul: Literatük Academia.
- Aktaş, H. (2014). "Din Eğitiminin İslamî İlimlerdeki Yeri". *Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 1 (1), 27-43. Siirt.
- Akyol, C.; Ünal, E.; Aydın, F. ve diğerleri (2012): *Sosyal Ağlar*. (Ed. Ayfer Alper).Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Akyüz, N.; Çapcıoğlu, İ. (2010). *Ana Başlıklarıyla Din Sosyolojisi*.Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Albayrak, A. S. ve diğerleri (2005). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, (Ed.: Şeref Kalaycı), Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Alikılıç, Ö.; Onat, F. (2007). "Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar". *Journal of Yaşar University*, 2: 899-927.
- Allport, G. W.; Vernon, P.E. ve Lindzey, G. (1960). *A Study of Values*. Boston: Houghton Mifflin.
- Altun, R. (2015). "Fen Lisesi ve İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Değer Yönelimleri (Samsun Örneği)". *Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2. ss. 195-224.
- Arik, E. (2018). *Dijital Mahremiyet Yeni Medya ve Gözetim Toplumu*.İstanbul: Literatürk Academia.
- Armaner, N. (1980). *Din Psikolojisine Giriş*. Ankara.
- Ateş Bozdoğan, F. (2013). *Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Değer Yönelimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Ankara İli Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayan, B. (2016). *Sosyal Ağlar Tarihi*.İstanbul: Abaküs Yayınları.
- Ayaz, O. (2015). *Sosyal Medyanın Ergenlerin Dinî Sosyalleşmesine Etkileri (Sakarya/Akyazı Örneği)*.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, A. F. (2015). "Kurumsal İtibar Açısından Sosyal Medyaya İlişkin Bir Değerlendirme". *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 1: 78-92.
- Ayverdi, İ.; Topaloğlu, A. (2007). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Lügati.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*, 5. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bayraktar, F. (2013). *İnternet Bağımlılığı Sorunlar ve Çözümler*, (Ed: Melek Kalkavan, Canan Kaygusuz).Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayram, A. (2015). "Eğitimle İlgili Temel Kavramlar". *Eğitim Bilimine Giriş*, (Ed. Veyssel Sönmez) 12. Baskı.Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilgin, B. (1981). "Din Eğitiminin Genel Eğitimindeki Yeri". *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 24, 469-483. Ankara.
- Bilgin, B. (1998). *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Birand, K. (1998). "Manevi Bilimler Metodu Olarak Anlama". *Kamiran Birand Külliyyatı*. Ankara:

- Akçağ Yayınları.
- Bolay, S.H. (2004). Felsefe Doktrinleri ve Terimleri Sözlüğü, 9. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bulut, S. (2011). Atasözlerinin Değerler Eğitimindeki Yeri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Burke, S. C. ve Snyder, S. L. (2008). "YouTube: An Innovative Learning Resource For College Health Education Courses". *International Electronic Journal of Health Education*, 11, 39-46.
- Büyükköztürk, Ş. (2004). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, 4. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cevizci, A. (2003). Felsefe Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Chayko, M. (2018). Süper Bağlantılı İnternet, Dijital Medya&Tekno-Sosyal Hayat, (Çev. Berkan Bayındır, Deniz Yengin, Tamer Bayrak). İstanbul: DER Yayınları.
- Coombs-Richardson, R. & Tolson H. (2005). A Comparison of Values Rankings for Selected American and Australian Cambridge Journal of Education. 30,169202.
- Çağbayır, Y. (2007). "Eğitim". Ötüken Türkçe Sözlük. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Çakır, H. (2019). "Sosyal Medya ve Kaybedilen Mahremiyet". Mahremiyet Bağlamında Sosyal Medya ve Aile, 3. Baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Çakır, H.; Tufan, S. (2016). Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya: Türkiye'de Siyasi Liderlerin Instagram Kullanım Pratikleri Üzerine Bir İnceleme. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 30: 7-28.
- Çelikkaya, H. (1996). Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Çetinkaya, A.; Özdemir, Z. (2014). "Sosyal Ağların Pazarlama Disiplinleri İçinde Kullanımı: Instagram Üzerine Bir İnceleme". Dijital İletişim Etkisi Uluslararası Akademik Konferansı, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul, 16-17 Ocak, 581-598.
- Çimen, A. (2014). Öğrenme Amaçlı Sosyal Ağların Öğretim Ortamını Tamamlayıcı Veya Zenginleştirici Olarak Kullanılmasının Lise Öğrencilerinin Akademik Başarılarına, Sosyal Ağ Kullanma Davranışlarına ve Memnuniyetlerine Etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, Ö. ve M. Acar. (1992). Sosyal Bilimler Sözlüğü. İstanbul: Ağaç Yayınları.
- Demirel, Ö.; Yağcı, E. (2014). "Eğitim Öğretim Teknolojisi ve İletişim". Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, 8. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Deniz, A. (2012). Sosyal Ağ Kullanımı ve Sosyal Ağlarda Benlik Algısı: Muğla İli Örneği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). "Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı". XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi, Muğla, 10 - 12 Şubat, 337-347.
- Devos T., Spini, D., Schwartz, S.H. (2002), "Conflicts Among Human Values and Trust in Institutions", *British Journal of Social Psychology*, C. 41, ss. 481-494.
- Dikeçilgil, F. B. (2019). "Ailede Çözülme ve Sosyal Medya Etkisi". Mahremiyet Bağlamında Sosyal Medya ve Aile, 3. Baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Dılmaç, B. (1999). İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi ve Ahlaki Olgunluk Ölçeği İle Eğitimin Sınanması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dılmaç, B.; Ulusoy, K. (2015). Değerler Eğitimi, 3. Baskı. Ankara: Pegem A Akademi.
- Dilmen, N. E. (2007). "Yeni Medya Kavramı Çerçevesinde İnternet Günlükleri-Bloglar ve Gazeteciliğe Yansımaları". Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi, 12: 113-122.
- Doğan, D. M. (2011). Büyük Türkçe Sözlük, Ankara: Yazar Yayınları.
- Domingeas, P.; Nogueira, R; Francisco, J. C.; Frade, M. (2020). "Post-mortem digital forensic artifacts of TikTok Android App". <https://dl.acm.org/>. Erişim Tarihi: 20.11.2020.
- Ducate, L. C.; Lomicka, L. L. (2005). "Exploring the Blogosphere: Use of Web Logs in the Foreign Language Classroom". *Foreign Language Annals*, 38: 410-421.
- Duffy, P.; Bruns, A. (2006). "The Use of Blogs, Wikis and Rss in Education: A Conversation of Pos-

- sibilities". Proceedings Online Learning and Teaching Conference, Barispane, 26 September, 31-38.
- Duman, S. (2019). Türkiye’de Sosyal Ağların Kullanımına Yönelik Yazılmış Tezlerin ve Akademik Makalelerin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Eastment, D. (2005). "Bloggıng". ELT Journal.59/4: 358-361.
- Ebner, M.; Schiefner, M. (2008). "Microblogging-More Than Fun". In Proceedings of Iadıs Mobile Learning Conference. Alverge, Portugal, January, 155-159.
- Erbař, T. (2011). Türkiye’de Tumblr Blog Ortamındaki Popüler Blogcuların Kullanım Pratikleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdem, A. R. (2003). "Üniversite Kültüründe Önemli Bir Unsur: Değerler". Değerler Eğitimi Dergisi, 1, Sy. 4. Değerler Eğitimi Merkezi.
- Erden, M. (2015). Eğitim Bilimlerine Giriş, 9. Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ertürk, S. (1972). Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Fındıklı, İ. (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi. İstanbul: Alfa Basımevi.
- Fichter, J. (1993). Sosyoloji Nedir? (Çev. N. Çelebi). Konya: Toplum Yayınları.
- Fichter, J. (2006). Sosyoloji nedir. (Çev. Nilgün Çelebi). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Göncü, S. (2018). "Kullanımlar ve Doymalar Yaklaşımı Çerçevesinde Y Kuşağının WhatsApp Kullanımı Üzerine Bir İnceleme". TRT Akademi. 3/6: 590-612.
- Green, S. B.; Salkind, N. J. (2010). Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and Understanding Data, Sixth Edition. Prentice Hall.
- Güney Gedik, E. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Değer Yönelimlerinin ve Öğrencilerine Aktarmak İstedikleri Değerlerin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak: Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güngör, E. (1993). Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar. İstanbul: Ötügen Neşriyat.
- Halstead, J. M. ve Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching about Values: A Review of Recent Research.
- Horzum, M. B. (2010). "Öğretmenlerin Web 2.0 Araçlarından Haberdarlığı, Kullanım Sıklıkları ve Amaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi". Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7: 603-634.
- Hökelekli, H. (2007). "Çocuk ve Gençlerde Şiddet Olgusu ve Önlenmesine Yönelik Öneriler". Değerler Eğitimi Dergisi, 61-78.
- Hökelekli, H. (2011). Değerler Psikolojisi ve Eğitimi. İstanbul: Timaş Yayınları.
- <http://www.slideshare.net/>; Erişim Tarihi: 17.02.2020.
- <https://mebbis.meb.gov.tr/KurumListesi.aspx>; Erişim Tarihi: 17.05.2020.
- <https://sozluk.gov.tr/>; Erişim Tarihi: 05.09.2020.
- <https://wearesocial.com/digital-2020>. (Erişim Tarihi: 15.02.2020)
- <https://wearesocial.com/digital-2020>; Erişim Tarihi: 19.10.2020.
- Irak, D.; Yazıcıoğlu, O. (2012). Türkiye ve Sosyal Medya. İstanbul: Okyanus Yayınları.
- İnandı, Y. (2011). "Eğitimle İlgili Temel Kavramlar". Eğitim Bilimine Giriş, (Ed. Yusuf İnandı). Adana: Karahan Kitabevi.
- J.O’Brien, S. (2011). Facebook and Other Internet Use and The Academic Performance of Collage Students. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). The Temple University.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Kuşdil, M. E. (2000). "Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı". Türk Psi-koloji Dergisi, 15(45). (59-76).
- Kahraman, A. (1999). Mukayeseli Dinler Tarihi, İstanbul: Marifet Yayınları.
- Kahraman, M. (2013). *Sosyal Medya 101 2.0*. İstanbul: Mediacat Yayınları.
- Kalafatoğlu, Y. (2010). "Sosyal Medya ve E-Pazarlama".
- Kara, M. (2018). Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi, 15. Baskı. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kara, T. (2013). Sosyal Medya Endüstrisi. İstanbul: Beta Yayınları.
- Karasar, N. (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel Yayınevi.

- Kaye, D.; Chen, X.; Zeng, J. (2020). "The co-evolution of two Chinese mobile short video apps: Parallel platformization of Douyin and TikTok". <https://journals.sagepub.com/>. Erişim Tarihi: 20.10.2020.
- Kaymakcan, R.; Meydan H. (2011). "Din Kültürü Ve Ahlâk Bilgisi Programları Ve Öğretmenlerine Göre Değerler Eğitimi". *Değerler Eğitimi Dergisi*, 9 (21), 2955.
- Kazıcı, Z. ve Ayhan, H. (2010). "Terbiye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 39, ss. 515-523. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kesim, E.; Ağaoglu, E. (2007). "A Paradigm Shift in Distance Education: Web 2.0 and Social Software". *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8: 66-75.
- Kılıç, R. "Değerin Mahiyeti/Neliği Üzerine". *Değerler ve Eğitimi II*. İstanbul: DEM Yayınları.
- Kızılabdullah, Y. (2017). "Kavramsal Çerçeve: Eğitim, Öğretim ve Din". *Din Eğitimi El Kitabı*, 5. Baskı. (Ed. Recai Doğan, Remziye Ege). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kızılcıkelik, S.; Erjem, Y. (1994). *Sosyoloji Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Atilla Kitabevi.
- Koca, A. İ. (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Değerleri ve Bireysel Özellikleri ile Kariyer Tercihleri Arasındaki İlişki: Çukurova Üniversitesi'nde Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kocaçınar, M. (1969). *Genel Öğretim Metodu*. İstanbul: As Yayınları.
- Köknel, Ö. (2007). *Çatışan Değerlerimiz*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Köylü, M. (2004). *Yetişkinlik Dönemi Din Eğitimi*. İstanbul: DEM Yayınları.
- Kuşay, Y. (2013). *Sosyal Medya Ortamında Çekicilik ve Bağlılık Facebook Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Lister, M.; Dovey, J.; Giddens, S.; Grant, I. ve Kelly, K. (2009). *New Media: A Critical Introduction*, New York: Routledge.
- Luca, P. (2011). *Social Media Dialogue: An Analysis of The Social Media Presence of Selected Fortune 500 Companies*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Liberty University.
- Maslow, A. (2001). *İnsan Olmanın Psikolojisi (Çev. Okhan Gündüz)*, İstanbul: Kuraldışı Yayınları.
- Mayfield, A. (2008). *What is Social Media, An e-book by Antony Mayfield from iCrossing*. (Erişim Tarihi: 10.09.2019).
- Mayring, P. (2000). *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş, (Çev. Adnan Gümüş, M. Sezai Durgun)*. Adana: Baki Kitabevi.
- Mengüşoğlu, T. (1988). *İnsan Felsefesi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Mutlu, B.; Bazarcı, S. (2017). "Marka İşbirlikleri İçin Yeni Bir Alan: Youtube İçerik Üreticileri ve Kanal Toplulukları Üzerine Netnografik Bir Araştırma". *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. Antalya.
- Nakilcioğlu, İ. (2007). "İletişimden Bilişime: İnternet Kültüründen Kesitler". *Akademik Bilişim Konferansı, Kütahya*.
- Okutan, M. (1997). *Genel Öğretim Metodları*. Trabzon.
- Oyman, N. (2016). *Sosyal Medya Dindarlığı*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Dergisi, ss. 125-167. Kahramanmaraş.
- Ozankaya, Ö. (1999). *Toplumbilim*. İstanbul.
- Ögel, K. (2017). *İnternet Bağımlılığı*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Öncül, R. (2000). "Eğitim". *Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Önkol, G.; Gündüzlü, E. (2015). *İletişimde Sosyal Medya ve Sosyal Medyada Etkileşim*, (ed. Ö. Oğuzhan). İstanbul. Kalkedon Yayınları.
- Özata, Z. (2013). *Sosyal Medya*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özata, Z.; Öztaşkın, A. (2005). "Pazarlama Dünyası Blogsfer'i Keşfetti: Büyük Bir Değişimin İlk Adımları". *Pazarlama ve İletişim Kültürü Dergisi (Pi)*, 4: 36-38
- Özensel, E. (2003). «Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer». *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1.3:217-239.
- Özguven, İ. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara.
- Özhan, U. (2019). *Liselerde Sosyal Ağ Olgusunun İncelenmesi: Malatya Örneği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Öztürk, A. (2011). Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarının Sosyal Ve Duygusal Gelişimlerine Etkisi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Polat, D. (2016). Sosyal Medya İle Başım Dertte Ne Seninle Ne de Sensiz. İstanbul: Yediveren Yayınları.
- Poyraz, H. (2004). "Değerlerin Kuruluşu ve Yapısı". Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu. İstanbul.
- Rickman, H. P. (2000). Anlama ve İnsan Bilimleri, (Çev. Mehmet Dağ). Samsun: Etüt Yayınları.
- Rokeach, M. (1973). The Nature of Human Values. New York. The Free Press.
- Schwartz S. H. ve Sagie G. (2000). "Value Consensus And Importance: A Cross-National Study". Journal Of Cross-Cultural Psychology, 31 (4), ss. 465-497.
- Schwartz, S. H. (2006), Basic Human Values: an Overview, www.yourmorals.org/schwartz. (Erişim Tarihi: 13.12.2019).
- Scott, D. M. (2010). Pazarlama ve İletişimin Yeni Kuralları, (Çev. Nadir Özata). İstanbul: MediaCat Kitapları.
- Sevinç, S. S. (2012). Pazarlama İletişiminde Sosyal Medya. Optimist Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- Seyyar, A. (2007). "Eğitim". İnsan ve Toplum Bilimleri Terimleri Ansiklopedik Sosyal Bilimler Sözlüğü. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Sezer, N.; Yılmaz Sert, N. (2013). Online Medya Okuryazarlığının Yetişkinler İçin Önemi" Online Haber Sitelerindeki Bannerlara Yönelik Bir İnceleme". AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology, 4: 63-78.
- Sönmez, V. (1999). Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2002). Eğitim Felsefesi, 6. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şen, Ülker (2007). «Milli Eğitim Bakanlığının 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eser Yoluyla Türkçe Eğitiminde Değerler Öğretimi Üzerine Bir Araştırma». (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şişman, M. (2006). Eğitim Bilimlerine Giriş. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Tarhan, N. (2012). Güzel İnsan Modeli. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Taştekin, O. (2017). Din Eğitiminin 100'ü. Ankara: Otto Yayınları.
- TDK Türkçe Sözlük (2005). "Değer". Ankara: TDK Yayınları.
- Tekin, H. (1996). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Tezcan, M. (1974). Türklerle İlgili Stereotipler (Kalıp Yargılar) ve Türk Değerleri Üzerine Bir Deneme. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Tiryaki, S. (2015). Sosyal Medya ve Facebook Bağımlılığı. Konya: Literatürk Academia.
- Toğay, A.; Akdur, T. E.; Yetişen, İ. C., ve Bilici, A. (2013). "Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı Bir MYO Deneyimi". XV. Akademik Bilişim Konferansı, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Tosun, C. (2005). Din Eğitimi Bilimine Giriş, 3. Baskı, Ankara: Pegem A Yayınları.
- Tozlu, N.; Topsakal, C. (2007). "AB'ye Uyum Çerçevesinde Değerler Eğitimi". Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu. (Ed. R. Kaykamcan, S. Kenan, H. Hökelekli, Ş. Arslan, M. Zengin). İstanbul: DEM Yayınları.
- Tümer, G. (1995). Din, TDV İslam Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/din#1-genel-olarak-din>, Erişim Tarihi: 15.09.2020.
- Türk Dil Kurumu (1998). "Eğitim". Türkçe Sözlük, 9. Baskı, I-II. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2011). "Din". Türkçe Sözlük, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkiye'de Aile Değerleri Araştırması (2010). Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.
- Türkmenoğlu, H. (2014). Teknoloji İle Sanat İlişkisi ve Bir Dijital Sanat Örneği Olarak Instagram. Ulakbilge, 2: 87-100.
- Twenge, J. M.; Campbell, W. K. (2010). Asrın Vebası: Narsisizm İletti (Ö. Korkmaz, Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayıncılık.
- Uğur, Ö (2019). Liselerde Sosyal Ağ Olgusunun İncelenmesi Malatya Örneği, .(Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Uluçay, Ö. N. (2017). "Görsel Tasarım Eğitiminde Sosyal Medyanın Kullanımı". Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 54: 372-379.
- Usta, M. (2001). Türkiye'de Yüksek Din Eğitiminin Kurumlaşma ve Ekleşme Sorunları. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Ünal, T. A. (2015). Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ünder, H. (1995). «Türkiye'de Batılılaşma ve Değerlerin Araçsallaştırılması». Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 28(2), 293-311.
- Veugelers, W.; Vedder P. (2003). "Values in Teaching". Teachers and Teaching: Theory and Practice, 9, 377-389.
- Yaman, H.; Taflan S. ve S. Çolak. (2009). "İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değerler". Değerler Eğitimi Dergisi, 7(18), 107-120.
- Yapıcı, A; Kutlu, O.; Bilican, F.I. (2012). Öğretmen Adaylarının Değer Yönelimleri".Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi.11/42, 129-151.
- Yavuz, K. (1998). Günümüzde Din Eğitimi. Adana: Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Yazıcı, K. (2006). "Değerler Eğitimine Genel Bir Bakış". Türklük Bilimi Araştırmaları. 19, 499-522.
- Yeniçikti, N. T. (2016). "Halkla İlişkiler Aracı Olarak Instagram: Sosyal Medya Kullanan 50 Şirket Üzerine Bir Araştırma". Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 9: 92-115.
- Yılmaz, A. (2016). Sosyal Ağ Kullanımının Bazı Kişilik Özelliklerine Etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zafarmand, D. (2010). Halka İlişkiler Alanında Yeni Mecra ve Uygulamaların Yeri ve Önemi: Sosyal Medya ve PR2.0. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.